

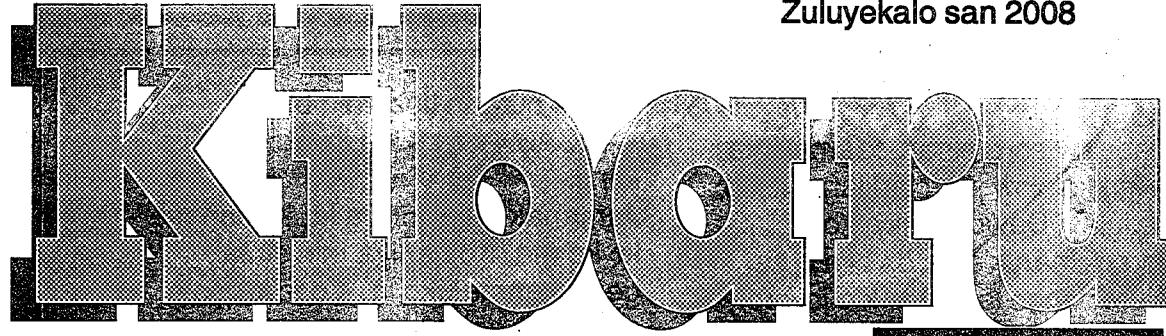
BAKURUBASANNI

(nîm 12 c'goues)

Mali kôno = Dârôme 300

Afîriki kôno = Dârôme 600

Jamana wëre = Dârôme 1000

Zuluyekalo san 2008

Kunnafonisében bota kalo o kalo. BP: 24 Téléfoni : 221-21-04. Bosola Bamako-Mali. San 36nan boko 438nan A sôngô : dârôme 15.

San 2008 sene don kerenkerennen kera Soninkeni, Kati mara la

Nin y'a san 6 ye, san o san sene kura kanpani be forobadamine jamanakuntigi fe. Jinan ta don kerkenkerennen kera karidon zuluyekalo tile 6 san 2008, Soninkeni, Kambila komini na Kati. A baaraw nemogoya tun be jamanakuntigi Amadu Tumani Ture bolo. Sene minisiri Cemoko Sangare ni Mali senekeso (APCAM) nemogoba Bakari Togola tun be kene kan, ka fara Kulukoro mara goferenneri Sunkalo Buware ni minisiri caman wërew kan.

Soninkeni ni Bamako ce ye kilometre 35 ye Kolokani sira la. A dugumogba se mog 1.500 ma. O fanba ye bamananw ye. Bamanan ka nafasorobaara sinsinnen be dabakala kan; nk'an be don min na, nakosene be ba la kosebe Soninkenikaw bolo. Kulukoro mara komiteri fanba be bo u bara. Kanbila meri Solomani Jara ka fo la, san o san Soninkeni nakosenenaw be miliyon 7 don nakosi la. Malobasene dugu fana don. Meri ni Soninkeni dugutigi Nco Jara ka bisimilafoliw kônona na, u y'a jira k'u nisondiyara ni dugu in sugandili ye jinan don kerkenkerennen keli la u bara. Jibirili Tarawele min tun ye Sikaso malosenenaw ka ton ka ciden ye kene in kan, o ye labenw sabatliko numan foli ni tanuni ke Soninkenikaw la. O kofe Ofisidinizeri senekelaw fana ka ciden Abudulayi Dawu ye kuma ta.

Jinan seneko baaraw dabajé fôl kera jamanakuntigi fe

O ka kôrofô kônona na, jinan keli malosene san ye Mali kono, a da sera o geleyaw ma Ofisi kono. Abudulayi Dawu ka fo la, senekemansin 70 min dira olu ma, o ka dôgo. A te se k'a to olu k'u sago soro maloseneko in na. Min ka

fô ka geleya ka kôn bi ne, o be kalo caman bô bi. A ko an be kene min kan, bi ye zuluyekalo tile 6 ye; kalo in mana tile 20 soro kasoro senekelaw ma angere soro, tijené fen o fen mana gerekamalo in

A to be ne 2an na

KONKO

www.turucogo.ar.u.turucogo

Mali duguko iko

Kati-Kita ani Ujeni-Jema ci tarew kurun bonkarla

Dukenne n° 49nan - Barokuncu musow ka losati aw kar

Kalankone n° 72 nan - Kanre ni k'mader

ton kura si gra Mali kono lasokaw yiriwai kama

te jamaana kii itigesoba

Senegal, geleya be ka mogi caman sedin jamaana senekew ma

E opujamanaw ka ntolafancakuncera ni Esipati ka seye

ne 3

ne 4

ne 5

ne 8

ne 8

ne 9

ne 11

ne 11

ne 12

Né folo to
 senebaaw soro ninan, faamaw ka
 sigi k'o koloow jugu ladilanni kono.
 Abudulayi Dawu y'a jira ko
 goferenaman k'a be do bila u ye
 angere songo la, k'u te k'o joyoro ye
 fole de. Sabula k'u tun bennu a kan,
 ko angere boro kelen be di
 sefawari 3.100; nka k'o be ka feere
 sugu da la 4.400. A ko ka julaw to o
 sugu duman kan, u tenu ni angere
 ye ka feere 3.100 na goferenaman
 togo la.

Gerekmaloko b'a la ka kononafili
 min da senekelaw kan sisan, u ne
 t'o here la a la fole. Abdulayi Dawu
 ka fo la halisa, goferenaman bena
 angere min songo jigin, o wari nata
 fe, feere jugu ni yuruguyurugu
 donnen be angereko la. Angereko
 kofe, ofisidinizeri senekelaw y'a ninu
 jamanakuntigi fe fana, Mali Kuranko
 goninko cakeda (EDM) ni Ofisi k'u
 ka kuraw kalanso pogon na, min
 b'a to ji walangatali fanga ka bonya
 kosebe. Sabula ko forokenew fana
 b'a la ka sebekoro caya; ani ka

dabali numan tige, min b'a to
 «APCAM» be se k'a joyoro fa Ofisi
 kono.

Jamanakuntigi jora a la, ko kon ma
 ke ko ma. Ko naniya min sirila
 gerenkanmaloko la, k'o te ka bo a
 sira fe. O de koson geleya donnent
 file baara la kabini a damine na.
 Nka a ko o geleyaw n'u ta bee, an
 k'an jigi da an bolokorofenw kan,
 k'an ka seni ke ni hakililatige ye.

Jamanakuntigi Amadu Tumani Ture
 y'a jira ko senekelaw ka geleya
 folenw ani lajini kelen si ma teme a
 tulou kan. Angere songoko ani
 malosiko b'o la.

Jamanakuntigi ka fo la, kabini
 a jirala ko miliyari 42 de bera don
 gerekmaloo seneni dafe ninan, ko
 miliyari 10 nesinnen be angereko
 ma o la, mogo caman warikonata
 wulila. A ko an b'o fenkonata de
 dingue kankun na sisan.

Jamanakuntigi y'a jira tuguni, ko ni
 malosidon banna, goferenaman,
 bankiw APCAM, ani cakeda were
 minnu joyoro be malo seneko in na,

u bera sigi ka fura ninu geleyaw la.
 A ko mogo si te wuli k'a ko don n'u
 ma ben ko do kan.

Da selen Semudete feereliko
 ma, jamana kuntigi y'a jira ko san
 o san, goferenaman be wari hake
 min don cakeda in dafe, k'o be se
 miliyari 33 ma. O demewariba in n'a
 ta bee, san o san Semudete b'a fo
 k'ale binna a ka sannifeere la. Fen
 min fana ye dumunifew songo
 geleyalikokuma ye, jamanakuntigi
 y'a jira ko fo n'a bora te kelen na,
 ko Mali kono dumunifew bee da ka
 di ka teme Afiriki

tilebinyanfanjamana tow ta kan. A
 ka fo la mogo te bantuma don geleya
 min na, jantonyerla y'o fura ye. A
 ko mogo min ye senekela ye-o, i te
 senekela ye-o, bee ka kan k'a balo
 nini seni na k'a mara a bolokoro.

Nin bee kofe, jamanakuntigi
 Amadu Tumani Ture ye
 senekeminenw di Sikaso, Segu ani
 Kulukoro maraw nakosenetow
 ma.

Seku Amadu Ja
 Dokala Yusufu Jara

GAE - Sahel

Balikukan joyroba be musow ka bolomayelemabaaraw la

A be ninu ka ke laada ye, san o san demedonjekulu
 «GAE - Sahel» be balikukan do nesin Kati, Kita
 Kolokani, Jene ani Bankasi maraw dugu do ma. Olu
 ye duguw ye, filaninteriya be minnu ni «LACIM» ce. O
 ye teriyato dije jamana tow ani Endujamana kogo la.
 Kalan in nesinnen be musow ma; nka cemanninw ni
 musomanninw be se ka ye a la, minnu si hake temena
 lakoliladon ye, ani n'o dugu kalanden musoman tata te
 50 bo.

Demedonjekulu in y'a ka san 2008 balikukan
 kanpani damine zanwuyekalo la, k'a kuncé mekalo tile
 tan fole la. Balikukan 44 dayelela dugu 43 la, komini
 15 kono. Dugu do ye kalanso fila soro a ka kalanden
 hake caya koson. Ninan, «GAE-Sahel» ye muso 3.086
 kalan; kalanden jolenw kera mogo 1.388 y'olu la.

Dugu ninnu na, musow farala pogon kan, ka ke
 jekuluba kelen ye jurumisenninko siratige la, walasa u
 ka nafa soro u ka bolomayelemabaaraw la. Balikukan

mana kuncé, kalo fila be ke k'o jekulu ninnu nemogow
 kalan u joyorow an'u ka baaraketaw la. A be dabo
 kalanden jolenw ka se ka ton ka jurumisennindon kesu
 topoto ka ne. Balikukan joyroba be musow ka
 bolomayelemabaaraw jidili la.

Kalan konona na, musow be dege fen caman na
 kalanje ni sebenni ani jate kofe. I n'a fo saniya
 matarafali, musokonoma ka jiginni labencogo, den
 dabocogo numan, ani nakosen feerew. Joyroba be
 nakolafew na hadamadenw ka baloko la;
 kerkenkerennenya la wulakonodenmisenninw;
 dumunidesebana b'olu caman segen u ka mogoya
 damine na.

Bi-bi in na, «LACIM» teriduguw la, muso caman den te
 gen lakolidenwari sarabaliya koson, k'a sababu ke
 musow ka bolomayelemabaaraw nafa ye. N'o te,
 wulakonoduguw la, cew be k'u bolo jigin u denw ka
 kalanko la.

Dokala Yusufu Jara

Jiriw turuyɔrɔ an'u turucogo

Sigida ani lasaniyali minisiri Agatamu Agi Alasani tun be Barawuli zuluyekalo dɔgɔkun sabanan kɔnɔna na, ka Mali foroba-jiritu kanpaji damine. Jatemine na, sanji ka ca utikalo la Mali kɔnɔ. O kalo in mana jo, mɔgo caman be jirituru ke, jiridentaw ani minnube turu sumako kama, walima ka fara sigida jiriw kan. Nka jiriturala caman t'a dɔn ko jiri baloli, k'o sirilen be dugukolo cogoya, kɔlɔnba, pɔnpekolɔn walima ji sɔrɔyɔrɔ wɛre ka surunya jirituruyɔrɔ ta.

Madamu Goro Aminata Goro ye falenfènw lakanabaa ye «IER» la. O ye cakèda ye, min nesinnen be jirisijenku ani sumansiko ma Mali kɔnɔ. Ale ye feere dɔw jira jiri turucogo numan na. Madamu Goro Aminata Goro y'a jira ko n'i be jiri suguya o suguya turu, i k'a turuyɔrɔ ani dugukolo cogoya, ani jiko jatemine. A ko ni mɔgo min b'a fe ka baara numan ke i ka jiriturutaw ka sabati, a be se k'a ka yɔrɔ bɔgɔ dɔta, ka n'o jira IER la. Sègesegfliw kɔfè, dugukolo cogoya, jiri suguya turuta ani a jiriw ladoncogo be fɔ a tigi ye. Hali angere suguya min be se ka don jiriw kɔrɔ o bɛe be faranfasiya IER baarakelaw fe.

Yɔrɔ dugukolo n'a ji cogoya fɔlen kɔfè, a to be to jiri turucogo ye. Jiriw be turu k'u mabo nɔgɔn na ni furance hake dɔ ye, ka kene ni jiri suguyaw ye.

Ni jiriforo don, metere 10 be don jirijuw ni nɔgɔn ce. Ni dukɔnɔjiriw turuli don, metere 4 walima 5 be don olu ni nɔgɔn ce. Nka ni dukɔnɔjiri ninnu ye jiridentaw ye, u ka kan ka mabo nɔgɔn na ni metere 5 fana ye. Jatemine mana ban jiri turuyɔrɔ an'a turucogo kan, jiriturudingew senni be damine. Jiridinge bonya ka se santimete 80 ma, a dunya fana ka metere 1 bo. Bɔgɔ fɔlo min be bo kunnana na, o be ton a danma; sabula bɔgɔ

nogɔma, misibo ani fənjenama faalan be nagami o la. O fənjenama faalan garamu 100 de be ke dingé kelen bɔgɔ la.

Bɔgɔ nagaminen fɔlo be jigin dingé kɔnɔ, k'a to dafa ni jukɔrola bɔgɔ bɔlen ye, ka sɔrɔ k'a səbekɔrɔ son.

Lere 4 o kɔfè, jiri be se ka turu. Nk'o k'a sɔrɔ i tun ye blɔw turu-turu dingew cəmance la walasa jiriw turulen furancew ka damakene ani k'u tilen nɔgɔn ma. N'i be jiri turu, i be bɔlo bɔ, ka jiri turuyɔrɔ wuguba ka se bɔgɔ fɔlo jiginnen ma, kasɔrɔ ka jiri turu. I be jiri ju geren ni bɔgɔ ye, ka to k'a kɔlɔsi ni jiri in turulen be ka tilen. I be laban ka palan ne tilance ji k'a kan.

O ye jiri turulen ye. Ni dukɔnɔjiriw don, don o don i be palan ne kelen ji ke jiri kelen kɔrɔ. Nka ni jiriforo don, i b'u son siŋe fila dɔgɔkun kɔnɔ.

Madamu Goro Aminata Goro b'a jira jiridenw turubaaw la, ko mangoro, lemuruba, lemu kumunnin ani panpulomusiw, k'olu be ne cencenmayɔrɔw, dugukolonɔgɔmaw ani bəlemayɔrɔw la kosebe u kɔni te ne jisigiyɔrɔw la, kasɔrɔ o yɔrɔ suguyaw ka di namasaw ye. N'o te ko jiridentaw te se ka sabati faramayɔrɔw ni

Jingɔnni

«Ka sunɔgɔk'a sɔrɔ i ma jiné, k'a sɔrɔ i ma da», a be fɔ o de ma jingɔnni. A ka kan mɔgo ka jingɔn, n'i ma sunɔgɔ ka fa, n'i segennendon. Nka ni jingɔnni juguyara, a be se ka ke sunɔgɔ yere ye, o ye faratikoba ye n'a ma ke a kεyɔrɔ la an'a kewaati la; bawo a be se ka na ni kasaara ye, sango bolifènbolilaw fanfe. Farikolo segenne, o ni hakili segenne wa jibi don sunɔgɔk'i miné. N'i sunɔgora i be lafiya. Nka ni hakili segenne, fən bɛe be negebɔila, k'i timinangoya. Farifonikow, nisɔndiya ani lafiya dɔrɔn de y'o fura ye.

lasadugukolow kan.

Laso ye farasun dɔ ye, min be ke ka sow pentiri. Jiridiliw te se ka faraw sɔgɔ ka ta jiri balo jini. O jiri suguyaw te meen, u be sa.

Jiridenta siŋenw numan be IER bolo; u turullen fana te meen kasɔrɔ u ma denni damine.

Dɔnniyaw sababu la, IER ka sisiyen, nzirasiyen, ntomisiyn ani ntɔmɔlɔn w be den u turulen san duurunan na. kasɔrɔ o jiri ninnu siyen kɔrɔ turulen be san 50, san 60 fo san keme sɔrɔ kasɔrɔ u ma den. Ntomi yere be teme san keme kan sanni a ka den. IER ka mankorosiyen be den a turulen sanyelema. A ka lenmurubaw, lemrukumuniw, panpulamusiw ani ntɔmɔlɔn be den u turulen kalo woɔronan-na; tubabusunsun be den a san sabanan na. Cakèda min nesinnen be jirisiyenku ni sumansiko ma Mali kɔnɔ, a ka mankorosiyenw n'a ka lemurusiyenw be feere dɔrɔme 150; tubabusunsun ye 100 ye; awoka ni ntɔmɔlɔn, olu ye 300 ye; ntomi ani si, olu ye 1.000 ye. Mankoro suguya min be sɔrɔ IER bolo, o be se keme ma. Madamu Goro Aminata Goro ka fɔ la, Iriwini ani Zili, k'olu de ka di mɔgɔw ye kosebe.

Moriba Kulubali
Dɔkala yusufu Jara

Kurusijalalagosi

A bananaman be yen, a temensenna be yen. N'a be mɔgo la, a jini k'a dɔn fɔlo suguya min don. Ni bana don, o be na i ma tuma bɛe n'i b'a fe ka maga muso la. O tuma na, i be se kene ya tigilamɔgɔw ma k'i lahalaya nefo bawo fura b'a la.

Nka ni temensenna don, o be se ka ce bɛe sɔrɔ sango n'i be ka kɔrɔ ka taa a fe. N'i segenne kosebe walima n'i hakili sigilen te, k'i ni tɔɔrɔ, kamanagan, a ka ca la i be dese o waatiw la, o ni bana te kelen ye, o be teme n'i kunkankow nɔgɔya k'i hakilisigi k'i farikolo lafiya.

Mali dugukolo jiko

Bajiba fila be boli (woyo) Mali dugukolo kan : Senegali Ba ani Ba Joliba ni Segukaw b'o wele ko Baba. U fila bœ bœ Lagine jamana na.

1. Ba Joliba

Ba Joliba ye Afiriki tilebinyanfan ba belebele ye; ani Afiriki. Afiriki baw la, a bœ mume joyçoro sabanana. Ba Joliba janya ye kilometere 4.200 ye; o kuuru la kilometere 1.700 bœ Mali kono. A bœ damine Futajalon kuluwo la Lagine. K'a damine a bœwœ la ka se dugumana na, ka woyoli damine duguma, o jigin-jigin ye metere 800 ye.

Ba Joliba ta ye kuluwokonoboli ((farafurancelaboli) ye fo ka n'a se Bamako. Kulukoro bilalen koro a kœ. Ba Joliba ta tœ bœ ke falakonoboli ye.

Moti hake la, Ba Joliba bœ bolofara caman bœ, ka gunba dœ lakoori, sanni a k'a kunnsin worodugu ma ka digi koron kan.

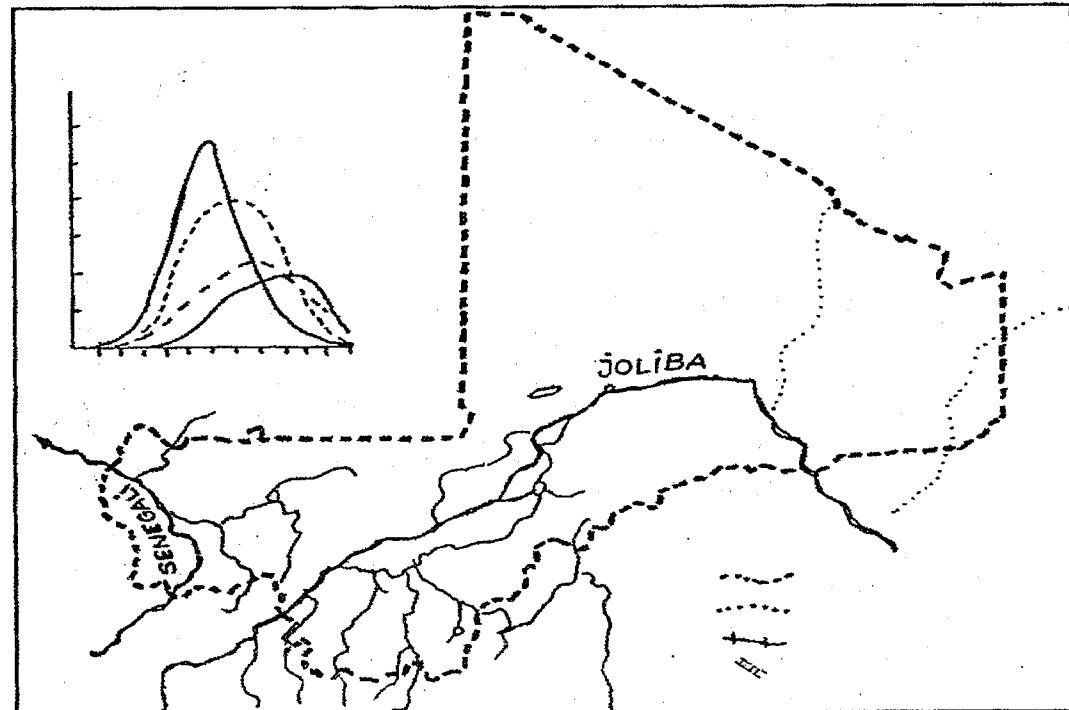
Ba Joliba woyofolon cogoya : N'i ye Ba Joliba mine Futajalon fanfe ka jigin, sankaranin bœ suuru a kono kinin fœ; Wasulunbalen fana b'o cogo kelen na. Ba Joliba ji bœ woyo an'a ji ka telin yoro damadow la : Sotuba, Tosayi, Ansongo ani Labezanga.

Baji bœ tila fila ye Jafarabe hake la, ka laban ka taa jogon ben Debo ani Fagibini na olu dalabaw ye. Laki debo fiye ye kilometerekare 205 ye. Laki Fagibini ta ye kilometerekari 360 ye.

Moti yoro la, Bani bœ bila Ba Joliba la. Ojanya ye kilometere 900 ye. Bagowe ni Baninfan fana jiw bœ suuru Banin kono.

Ba Joliba fali n'a fabaliya bœ bœ samiyé cogoya la. Samiyé fœ ni sanji sebekoro cayara, ba bœ fa kosebe fo ka walangata.

Dugukolo yoro minnu ferelen bœ, i n'a fo Kulukoro, ba mana jigin ka se hake la, jivoyo bœ metrekibu 54 fa

segoni kelen kono; nka n'a sebekoro donnen don, a bœ metrekibu 6.200 fa segoni kelen kono.

Ba Joliba nafasorobaaraw :

Ba Joliba joyçoro ka bon Mali nafasorofenka la. O nafasorobaaraw ye samiyesene, tilemanasene, baganmara, ani monni; mögo caman bœ ninnu ke Mali kono.

Jikantaama : Ni Ba Joliba sebekoro fara, jikantaama bœ ke a kanfurance fila la : Kuruma - Bamako ani Kulukoro - Ansongo.

Sene : Marakala barazi sababu la, Ofisidinizeri b'a la ka forokenebaw da, baji bœ walangata ka don minnu koro. O hukumu kono, malo bœ sene Jönön, timinkalaforow bœ da Siribala ani Dugabugu. O sene suguya fila ninnu b'a la ka san soro kosebe.

Ofisidinizeri ka malosene tun ka kan ka ke dunkafa sabatilan ye Mali bolo. Nka, a te ka ke cogoya numan na.

Baganmara : Ale bœ sebekoro ke Ba Joliba jurukun fœ. Baganmarala minnu dagalen bœ yoronin kelen na, olu fanba bœ jamana woroduguyanfan fœ; sigiyorönin kelen te minnu na, olu n'u ka

baganw munumunuyçoro ye Ba Joliba falakonona ye.

Monni : Jamana in monni bœ bœ ke bololamonnikelaw fœ. Monnikecakeda min bœ Moti n'a bœ wele nansarakan na «Operason pesi», o de b'a la ka monni ke ni feere kuraw ye.

Kuranko sabatili : Kurandiyçoro minnu bœ Ba Joliba an'a bolofaraw kan, olu ye Sotuba barazi Bamako, Selenge barazi ale jolen bœ Banin kan.

2 - Senegali Ba

Senegali Ba ye Afiriki
tilebinyanfan baw dœ ye; a fali n'a fabaliya bœ bœ samiyé cogoya la. Ba in kuntaala ye kilometere 1.790 ye. A fana bœ bœ Futajalon kuluwo kono kono Lagine. A ji bœ jigin panti min kan, o janya ye metere 750 ye.

Senegali Ba bœ teme Mali,
Moriitani ani Senegali fœ. Moritani ni Senegali dance ye ba in ye; ka taa suuru kogoji Oseyan Atilantiki kono Senluyi.

Senegali Ba woyofolon cogoya :
Mali kono, Bawulen ni Bakoyi bœ fara jogon kan ka ke babolo kelen

ye; o babolo in ni Bafin fana bë nōgōn bēn Bafulabe, n'o ye ba fila bēnyōrō ye. K'a damine Futajalōn ka se Bafulabe, o bē wele Bafin; ka bō Bafulabe ka se kōgojī ma, o bē wele Senegali Ba. Ka taa kōgojī fanfē, Faleme bē suuru Senegali Ba kōnō numanyanfan fē. O faleme in de bē Mali ni Senegali danbō. Babolo minnu bē wele Kolēnbine anii Karakoro, olu fan a bē suuru Senegali Ba kōnō kinin bolo kan.

Senegali Ba fanga bē tali ke samiye cogoya la; A woyo fanga hakelama ye mētērekibū 640 fali ye segōni o segōni. Ba in bē fa kosebē ka bō zuluyekalo la ka se okutōburukalo ma; a bē jiginni daminne feburuyekalo, walima marisikalo kōnōna na.

Jaba mana ke san o san, woyo fanga bē sēbekōrō dōgoya fo mōgōw bē ba in tige u sen na.

Senegali Ba nafasorōbaaraw :

Mōgō minnu bē badakēre in fē, olu bē baara suguya caman ke a la sōrō yiriwali nasiraw la.

Jikantaama : San waati bēe la, jikantaama bē ke Senegali Ba kilometrē 175 kan, ka bō kōgojida la ka se Podori dugu kōnō. Nka ni ba in sēbekōrō fara, batow bē yēlēn ni kilometrē 975 ye fo Kayi san kalo saba kuntaala kōnō.

Mōnni : Mōnni bē ke Senegali ba la; nk'a sōrō man bon kosebē ka Bajoliba ta bō. Sabu o mōnni bē ke ni fērē kuraw ye sisan.

Sēne : Sēne suguya fila bē ke Senegali Ba la; a fōlō ye malosēnē ye. A filanan ye nōsēnē ni nakōsēnē ye. Nka falaw dōgoya koson, sēne tē se ka sēbekōrō walangata, ko nafaba bē sōrō a la.

Kuranko : Kurandiyōrōw jolen bē Senegali Ba kan. Waati jan tēmēna, Felu barazi dōrōn tun ye gōnindiyōrō ye. Nka an bē don minna, Jekulu min nēsinnen bē Senegali Ba donni ma ba la, n'a bē wele «OMVS», Manantali barazi jōra o lahōrōma kōnō. Mali, Senegali ani Moritani ka tōn sigilen don. A dabōra kuranko (gōninko) ani malosēnē yiriwali kama jamana saba ninnu na.

Kati - Kita ani Jijēni - Jēma gitōrōn kurunbonkarila

Sirabako b'a la ka sira sōrō Mali kōnō dōcōnin-dōcōnin. Sanga ni waati bēe la n'i ma siraba dō damineniko mēn, i bē dō kurunbonkariliko mēn. Katii - Kita ani Jijēni - Jēma gitōrōn. Alamisadon zuluyekalo tile 17, jamanakuntigi Amadu Tumanii Ture ye Kati - Kita gitōrōn kurunbonkarili.

Jamanakuntigi tatō ola, Kati bōda la a y'a n'a nōfē mōgōw ka mōbili 16 bēe peseliwariw sara. Warisarato a ko wariminēna ma ko : «A fōmōgōtōwye k'u ka peselliwari sara, sabula ko peresidan ATT yērē y'a sara».

Kati - Kita siraba kuntaala ye kilometrē 162 ye. Gitōrōnba min ka kan ka bō Bamakō ka taa Dakaro, Senegali jamana na, o furance do don. A bē tēmē Kati, Kita, Sekokoto ani Saraya fē. Ka Senegali sōrō woroduguyanfan fē, o sira don. A tun kera sirababilennin ye san 1995. A fiye tun tē tēmē metērē 6 kan ola. San damado in na, sira in tun sēbekōrō tēnēna.

Naniya min tun sirilen don, o tun ye ka Senegali sōrōk'i to Kita; nka yēlēma donna a la, k'a ke jamana fila ni nōgōn ce siraba ye. A bē dābō Mali ka se ka Dakaro batondankan, sōrō woroduguyanfan fē. O yēlēma minnu donna siraba in na, o y'a dilanna musaka tēmē miliyōn 12 kan, k'a se miliyari 19 ma. Kēmesarada la Nansarajekulu ye 73 bō a musaka la, Alimanjamana ka cakēda min ye «KFW» ye, o ye 20 bō kēmesarada la, Mali y'a to 7 bō.

Jamanakuntigi Amadu Tumanii Ture ye Kati - Kita gitōrō in dilanbaaraw datigē san 2005 okutōburukalo la. Cakēda Arazeli ye gitōrō in da. A fiye mumē metērē 9, mōbiliw bē boli 7 kan o la.

Walasa wari ka sōrō ka siraba ninnu tōgōtō ka nē u kana tēnē, bolifēnpeseyōrōdōjōra Kati. Omusaka bēnna sefawari miliyari 1 ani miliyōn 200 ma. Peselikēyōrō ninnu jōkun tē warimē dama ye; jatēmē fana b'a la. Mōbili si man kan ka boli sira ninnu fē, min n'a kōnōdoni girinya ka ca ni tōn 1 ani kiilo 500 ye.

Fēn min ye Jijēni - Jēma gitōrōn ye,

ale kurunbonkarila jamanakuntigi fē sibiridōn zuluyekalo tile 19. Sisan mōgō bē bō Bamakō fo Dakaro ni Nuwasotī gitōrōn kan. Sira in tōtun ye furancē min ye n'o kurunbonkarila, a fana fiye mumē ye metērē 9 ye. Mōbiliw bē boli 7 kan; a tō metērē kelen-kelen bē kērē fē. A kuntaala ye kilometrē 180 ye; Nansarajekulu y'a musaka sefawari miliyari 11 bēe bō. Senegali cakēda min bē wele «CSE», o ye sira in dilan kalo 24 kōnō. An b'aw lādōnniya ko jamanakuntigi Amadu Tumanii Ture tun ye nin siraba in gitōrōn dali baaraw datigē san 2005 mēkalo la.

Ab'a to Mali ka Dakaroani Nuwasotī batondankān w lasōrō nōgōya la.

Jamana kuntigi ka kōrōfōw kōnōna, a y'a jira ko Jēma ye Kayi, Dakaro ani Nuwasotitalaw nōgōnkunbēnyōrō ye. A nafa ka bon sōrō yiriwalikola, ka da a sigicogo kan. O de ka kama jamanakuntigi ka fō la, fērēw bēna tige kēneyako, kalanko, ani min b'a to nōgōyaba bē don siraba ninnu kasaarakow la Jēma. A ko n'i ko yiriwali, a fō sira numan; sira yērē de ye nēnamaya ye. Jamanakuntigi Amadu Tumanii Ture b'a nini bolifētigiw fē, ukabolifēnw peseliwari sara a saracogo la. A y'a jira tuguni, ko Kayi mara la, siraba kilometrē 906 kera gitōrōn ye; n'o ye Jēma - Sandarre - Kayi - Kidira siraba; Nōrōn - Gogi; Jēma - Nōrōn; Jijēni - Jēma; ani Kat - Kita - Sekokoto sirabaw. Siraba kilometrē 178 min kera sirabibilennin ye, o tōjate la. N'o ye Kita - Kurunkinkō - Jankunte Kamara siraba ye. Kayi - Jamu - Bafulabe sirakofana bē senna. O ye kilometrē 400 ye. Pōn kelen bē jō o sira in na Bafulabe. A tēna mēen siraba kura dilanta ninnu baaraw bē damine. Jamanakuntigi ko fēn min yē Kati - Kita - Saraya siraba ye, ko pōn dō bē babili Faleme, Balen ani Bafing kan. O baaraw bē ke ni Zapōnjamana ka dēmē ye. Jamanakuntigi ka fō la, Manantali - Mahina sirraba fana bēna dilan. O ye kilometrē 100 ye.

Bayi Kulubali
Dokala Yusufu Jara

San dugu

San dugu sigibaga, ni daw bëe benna a kan, o ye marakake do ye, min bora a ka bugudanin na, n'o bë wele ko : Tiyon; ka taa körönyanfan fe. O marakake tun be donsoya la, fo ka n'a yëre soro dugu file yëre min bi.

Dugubara, min ye marakake in sigiyoro yëre-yëre ye, o kera San kin folo ye. A tögo dara ko : Karantela. Minnogó nana ce soro, nka a ka jiko nana nogoya. Ala barika la, a ka wulu ye jimayoro do soro. O sira tige de la, marakake y'a fo ko : «Kara nténa» (walima : kata te n kó minnogoko la).

(An k'a faamuya ko, kara te n kó minnogoko la, o de kera : Karantela).

Dugu ka misiri folo, min ye San jumamisiriba ye, o misiri be karantela. Nin bëe kofé, marakake ye jimayoro were soro min ka bon ni folo ta ye, min fana nafa ka bon kosebe, bawo, babolo dëdon, n'a jegé ka ca, anifana kungosogow minyoro don. A jiginna a kono ka san kelen sigi ke babolo in dafé. A sigiyoro nana ben jiri min ma, ojiri ye : «toro ye». O toro ani sankelensi de kera : SANTORO ye.

A ye layidu min ta, min ye Sankelen sigili ye, ni san kelensi tiimera, a fora k'a ye «San ke yan». O de fana nana ni : Sankemón ye. O la an k'a dòn ko SAN sigilen be:

- taamaseere saba kan : Santoro - Karantelaani Sanké.

(Kalo nataw la, walanda kerenkerennen bëna ke sankemón kadara la.)

Tubabu folo min donna San mara la, n'o temena Sanso dugu fe, o tögo ko : Renekaye. O kera san 1823 ye; o ni sisan ce, o ye san keme ni bi seegin ni duuru (185) ye.

Komandan folo min sigira San kubeda kunna, o tögo ko

Samiye kura daminen kasoro san koro koorijuru ma sara

Anw fe mögo 5 dörön de ye koori sene ninan. Sabula mögów timinangoyalen don. San 2007 koori wari ma sara an ka koosenenaw ye folo. Hali ni ninan koori be san kilo döröme 40 na, nogofin kilo 73 ani murumuru 4 ye, ka nogojé ta ke 75 ye.

N'i ye jatamine ke, kabini senekelaw murutira ko do ka fara koori kilo kan, CMDT ye döröme 8 fara o kan. O min fara koori kilo kan, nogosongó y'o bëe dun. Sabula u ye 1.094 fara nogofin songo kan, ka 1.571 far nogojé songo kan. Kasoro u tun y'a fo an ye ko nogow songow be jigin ninan. Nin waleya ninnu de ye mögo caman fari fa koorisene na anw fe yan.

A tun fora an ye fana ka teme, ko mögo o mögo ye koori sene san 2007, k'o si tene nimisa ninan. Nka zuwenkalo tile 6 y'a soro mögo si ka kooriwari ma di. Anw ta kelen be nimisa dan bëe ye kooriko la.

**Benkoro Jara ka bò Kunja,
Duguba komini na Kungoba, Bilenjo mara la.**

Maniye, Sorodasi tun don. A ye kubeda nemogoya ke : san 1899.

San kalanso folo dayela san 1905; ninan y'o san keme ni saba ye. Okalanso folo karamogó folo tögo ko Mindagulu Eduwari.

San damado, min ye san 1912 ye, San nana kalanyoro ani dögötöröso dayele. O waati la, dugu were denmisew be bë u ka duguw la ka na kalan ke San dugu kono. Saridaba fowlé yera San dugu kono, san 1930. San jumamisiri jora san 1941, bawo folo min tun jora, o dögoyara jama na.

Woteko la, kalafili folo kera San mara la san 1947.

San dugu kera komini ye kabini san 1958, do farala a yiriwali kan san 1966.

San komini ni komini minnu be danbo, olu file nin ye : Tenani ani Sanso kominiw be körön fe

Jaso komini be tilebin fe

Banisiya dugu ni Si ani Wolo kominiw be woroduguyanfan fe

Da komini be keneka fe.

San be Segu mara la. San ni Segu ce ye kilometre 196 ye

San dugutigi folo tögo tun ye Sidiki Tarawele ye

San jama be maa ba bi duuru bë (50.000).

Siya caman sigilen be San an be don min na; nka, San siya yereye ye bë walima bëbow ye.

Serewusidaw ani kenyereyew ka ca San an be don min na i ko bi.

M. A. Mayiga

Koori kun fowlé dantuma temena koorisi sorobaliya fe

Ne be bë Sikaso mara dugu min na, o ye Daneriso ye. Koorisenedugu don. San o san, Danerisokaw tun be koori kun folo dan mekalo tile 15 ka se a tile 25 ma. Ka kun filanan dan mekalo tile 30 ka se zuwenkalo tile 15 ma.

Nka ninan, mekalo banna k'a soro koorisi kise kelen ma bila dugula Danerisokaw fe; k'a sababu ke koorisi sorobaliya ye joona. Sene nemogow dun be yaala la k'a fo senekelaw ye ko koorisi b'u bolo ninan, tubabunogo te don min koro, a te furake ni bagaji fana ye. K'o binfagalal fana neci t'a la. U k'a be furake ni sayijirinin bulu walima k'o den be ke k'a furake.

Koorisi kura in koni selen te ka senekelaw kun mine folo. An be se k'a fo ko san temenenw kooriforow be son ka bonya ni ninantaw ye. Sabula zuwenkalo tile tan ni duuru folo banna k'a soro koori ma dan. Nin be mögo jigi misanya

kooriko la.
Yaya Mariko ka bò Senu Ba

Sisan, mögöw t'u ka wulu mara ka ne

Kabini lawale la wulu be mara wulakönömögöw fe. Nka nafa min tun be wulumara la fölo, o nafa t'a la bi. Wulakönögöw tun be wulu mara sogomine, forokölösi ani du kölöslili kama. Dow yere tun be wulu ladamu ka bila bagankölösi kama. U tun b'u ka wulu kölösi kosebe tuma bee la, a kana son jugu ta ka tijené k'a tigi, walima mögo were bara.

Hali ni wuluw ka dögötörösolataa tun te yen, wulu banabaatö ni fura min ka kan, o tun be k'a la ani ka feere tige wulu banabaatö in ladoncogo numan na fo k'a kenyea.

An be don min na, wulu ladoncogo ka jugu wula könö kosebe. A kelen be wulu do be n fana bolo dörön ye. A te ladon, a te ladamu, a mana bana a te furake, a ka dumuniko yere te matarafa. Könö mana digi a la k'a dantemé, a be mögöw ka sisefanwani badenw ni misidenw miné. Fen min ka jugu nin bee ye, ni bana juguba ye wulu miné, i n'a fo fa, yanni a tigi k'o döñ, o b'a soro a ye kasaara caman ke sigida la. N'an ma ne wulumara ko, an k'an janto a la kosebe, a kana tijené lase mögo si ma sigida la.

Daramani Slse ka bo Nögölaso,
Sanzana komini na Kijnan Sikaso

Poyi : Benbaliya

Ne ma benbaliya jogonna kojugu ye.
Balimaya la benbaliya,
Siginogonya la benbaliya,
Jamanadenw ni jogon ce benbaliya.
Ne ma benbaliya jogon fen jugu ye.
A be geleya don dugu könö,
Ka here caman teme a kunna.
Benbaliya be du ka soro nagasi,
Ka balimaw tije jogon ye.
An k'an bolo di jogon ma,
Ka ben ni kelenya sinsin duw könö.
N'o kera jamana be yiriwa.
A' kan'a to an ka ke balima juguw sago ye!

Isa Jalo ka bo Kedugu,
Dugabugu komini na Kat

Togolabugu dugutigi datugura u ka nson minen no na

An be don min na, nson be nini k'a diya ni fentigi ye. Nsonko kelen be geleyaba ye wulakönöduguw la sisan. Sikaso mara la, Daneriso komini dugu min be wele Togolabugu, nsonkenin do ye kunko lase o dugutigi ma.

Nsonke donna Yusufu ka so sufé, k'a ka kamiw ni sisew mine k'u faga k'u ke böro könö. A donna gabugu könö o kofé, ka dumuni ta k'o dun. Ka laban ka don Yusufu kan so könö, k'o ka sokönöna woloma ka Yusufu ka sakosi ta. O mankan y'o n'a muso kunun ka bo sunögo la.

Yusufu y'a seri nsonke kan. Nson y'a cin a bolokönin na k' caron. Muso ye deme don a ce la. U sera ka nson in mine, k'a gosi. Ci selen Togolabugu dugutigi ma n'o ye Wali Togola ye, o nana. A y'a

jira k'u ka taa n'a ye fanga la. Mögo werew ye Yusufu joginnen ta ka taa n'o ye dögötörösö la. Nka faamaw nana Yusufu joginnen ni dugutigi mine k'u datugu kasö la.

Faamaw y'a jira ko dugutigi be nson in furake ni ba fila (2.000) ye. Ko dugumögöw fana be ba tan (10.000) sara. Ko n'o ma ke, ko dugutigi te bo kasö la. O ye su fila k'u bolo yen; ko kiri fana be tige a kan.

Ne be min nini faamaw fe, u ka dugutigiy bonya. U fana be mara do kunna. U ni lajaba man kan.

A mana fo ko o ko mana ke dugu könö, ko dugutigi fölo be sin ka mine k'o datugu kasö la kasö k'a to jenini, o ye mafinenyaba ye ka nesin dugutigiy ma.

Yaya Mariko ka bo Senu Bamako

N'an y'an ka ketaw ke, an be soro k'an ka hakew nini

Joyorönnikélé ka ca Mali könö. An k'a laje ka faso netaa sabaticogo nini ten sa. An be don min na, birisajagami be jamana könö; ani yerekaran. Mögo te faso netaa sabaticogo nini, fo a yerekun kelen dörön ta.

Kabako don Mali könö bi, fanga kelen be bolokofefen ye jamanadenw bolo. Mögo bee y'a ka hakew ninibaa ye, nka mögo si t'a fe k'a ka ketaw nini k'u döñ, sango k'u ke.

Mali könö, sariya b'a sementiya, ko n'i y'i ka ketaw ke, i be soro k'i ka hakew nini. Mögo min b'a nini k'a ka ketaw döñ, k'u ke, o ka kan n'a ka hakew ye. Jamanadenw ka kan ka sariyaw labato, k'u seko ke jamana netaa sabatili la. Bi-bi in na, bee ko n yerekunnin kelen. Fölo, an ka jamana tun be wele ko sariyajamana walima tijetigijamana. Nka bi, tijefö banna, sariya te labato bilen. N'an t'an ka ketaw ke, an b'an ka hakew soro cogo di?

Mögo caman be wulikajo la a ka hakew nöfe, kasöro a finge b'u yerekun la. Jamanaden kelenka ka kan k'a joyorö fa jamana könö, k'a ka ketaw nini k'u döñ ani k'u waleya. N'o kera, a ma se ninini ma; jamana b'a ka hakew lasegin a ma.

Jamana in te mögo kelen ta ye. An k'a laje ka segin sariya ma. An be geleya min könö bi, o ye jamanadenw ka fasodenjuguya kölöle ye. Bee kelen be woro ye, mögo si te kaman ye tuguni. Mun de nana n'o ye ? N'i ye mögo caman nininka, u b'i jaabi ko beejevangako tile de y'a sababu ye; ka mögo ne don jogon na, ani k'an bila këbalike la. Beejevangaka ye jamanadenw ka fasodennumanya waleyali ye. Yeresagoke tile bölen be.

Isa Jalo ka bo Kedugu, Dugabugu komini na Kat

Kalankene n° 72nan :

Kanjé ni kumaden

An ka balikukalanden jolenw n'an ka karamogow bē kanjé dōn, bawo musow kalangafe ni kalanje kōnō, kalansenw bē damine ni baro ye ja kan. Ja, nēfōli bē laban ni kumasen sōrōli ye, o bē wele don kumasen. O don kumasen in dajew bē danbo, ka dajé kalanta lajigin.

Dajé kalanta fana kanjew bē danbo ka kanjé kalanta lajigin. Siginiden kalanta bē bō o kanjé lajiginnen kōnō. O la, an bē se k'a fo ko kanjéko tē ko kura ye Kibaru kalanbagaw bolo. Nka kumaden, an y'a kōlōsi k'a fo an kalanbaga caman ma faamuya sōrō ale la. Nk'ale faamuyali de b'a to n'an bē se dajé ani kumasen sēbencogo la.

1 - Kanjé : «Kanjé ye mankanye min bē fo kan bōko kelen».

Misaliw :

Ala = kanjé 2

An = kanjé 1

e = kanjé 1

taa = kanjé 1

Lakōlidensomogötōn : kanjé 8

Kōlōsili : Bamanankan na, kanjé bē

dilan ni dafata kelen ani dafalen kelen ye. Dafalen in bē se ka sama i n'a fo «taa» walima ka ke nunnafo ye i n'a fo «an»

Kanjew bē fara nōgōn kan ka ke kumasenw ye. Kumadenw bē fara nōgōn kan ka ke masalakunw ye (*paragraphes*). Masalakunw bē fara nōgōn kan ka ke masalabolow ye. Masalabolow bē fara nōgōn kan ka ke gafew ye. Nin dōnniya ninnu b'an ka karamogó jolenw na, minnu faamuyalen don sēbenni sariyaw la. Nka sēbenni sariyaw dōnniya tē sinsin, n'i ma kumaden faamuya, k'a nēci dōn k'a sigicogo dōn, ka se k'a ni kanjé dōn k'a bo nōgōn na.

2 - Kumadenw :

Misali la, an ka dajé dōw ta k'olu fesefese, k'u kumadenw n'u kanjew danbo:

Negeso = kanjé 3

Negeso = kumaden fila

Tobilikela = kanjé 5

Tobilikela = kumaden 4

Muso = kanjé fila

Muso = kumaden 1

Cé = kanjé 1

Cé = kumaden 1

Kōlōsili : Kōrō jumen bē se ka ke kumaden na?

Kumaden ni kanjé tē kelen ye, misali ninnu b'o de jira. Bawo, kumaden ye «dajé walima kumasen fanw ye kōrō walima nēci bē minnu na». O kōrō ye ko kumaden bē baara dō de ke dajé kōnō, walima kumasen kōnō.

Misali la, n'i ko «Filelikelan», o ye kumaden 4 ye : File + li + ke + lan.

File ye wale ye (kōrō b'a la)

li ye kōnōrō ye (nēci b'a la)

ke ye wale ye : (kōrō b'a la)

lan ye kōnōrō ye (nēci b'a la)

Nin kumaden naani farala nōgōn kan ka dajé kelen bange n'o ye «Filelikelan» ye. Filelikelan ye minen ye fileli bē ke ni min ye. Minenya yōrō, «lan» de b'o jira. Wale keli tōgo ye «li» b'o jira.

N'an ye kumadenw labaaracogo dōn an bē se ka dajé dōw dilan an yēre ye minnutuntē kan kōnō, walasa dōnniya suguya caman ka se ka lase mōgōw ma u fakan na.

Mahamadu Konta

Dukene n° 49nan :

Baro kunceli musow ka josariyaw kan

Nin y'a kalo damado ye, Dukene kōnō, an ye caman fo musow ka hakew kan dijslatige ko bēs lajelen kan, hake minnu lakodōnnen bē jamana yēremahorōnyalenw ka tōnba fe n'o ye ONU ye. An bē baro in kunce. Nka sanni an k'a kunce, an b'a jira aw la ko hakilila minnu bōra gafe min kōnō, o bē wele. «Musow ka josariyaw tiimēniseben» ye.

O gafe in labenna Mali musow ka nētaa n'u ka josariyaw lakanani tōnba fe n'o bē wele tubabukan na A.P.D.F, o kera san 1995 Bamako

yan.

Gafe in fan kelen sēbennēn bē tubabukan na, fan kelen sēbennēn bē bamanankan na. Anw ka baara kera min ye, o ye ka hakilila kunbabaw fara-fara nōgōn kan, k'u nēfō n'an ka laadaw taabolow ye walasa u ka se ka faamuya kojuman. O y'a jira an na ko tīs, n'a ma fo a fōcogō la, an'a fōyōrō la, a te faamuya. Dijs bēs musow bēnnen file hakilila minnu kan ni dijs jamana fanba dijena n'a ye, olu bē se ka fo fōcogō wērē la, u bē se ka nēfō nēfōcogō wērē la minnu

tē tubabukanfōlaw ka fōcogow, n'u ka nēfōlicogow n'u ka yecogow ye.

Jamana muso fanba ma kalan, i mana nin dōnniya ninnu nēfō u ye ni tubabujogo hakililaw ye, n'u maloyara i ma, u b'i lamēn nka u t'a waleya bawo u dalen t'a la, a nafa si tē se u ma u sigida la, bawo a b'u bila sira minnu kan, olu ni sigida laadalakow fōlen don nōgōn kō.

Lajini min b'an na, o ye musojekulu ka baara ke halibi ka se ka musow ka balikukalanko sankorōta jamana fan bēs lajelen na. O muso kalannen ninnu mana caya sigidaw

la balikukalan na, don bëna, olu yere b'u kan kɔrɔta k'a jira ko nin bëben, min te bën u ma sigida la, k'a wajibiya u niyɔrɔji ka sigi ka da dijɛ n'a taabolo kuraw kan. O don de la, a bë se ka fɔ ko Mali kera yiriwalisirakanjamana ye. N'o te halibi an bë popapo de la.

Bawo bënkan minnu bë gafe kofølen in kɔnɔ n'a jɛsinnen bë fisamanciya kɛlɛli ma, a suguya o suguya, k'a silatunun pewu, musow lagosili ka dabila, o bënkan ninnu bë jalakiw bin mɔgɔ tɔw kan nka fijɛ minnu bë musow yere la, gelyali

minnu ye musow yere la ka ko labennen ye, u da te se olu ma. N'o fijɛw ma fo, n'o gelyaw ma fo, fo k'a ke i n'a fo tijɛni fan si te musow no na, u te fosi ke ni juman dama te, o ye baara ye min sigilen te tijɛ kan, min te wolo fosi la ni yerenegen te, ni balawu te ni sigi gelyali te jamanadenw bolo.

Kalan de ye nin bëe fura ye. Ni mɔgɔ kalanna konuman, a b'a sekodamajira dɔn, a b'a fijɛ dɔn k'a jini k'a furakɛ. A b'a yere dɔn cogo minna, a bë se ka mɔgɔ wëre fana dɔn o cogo kelen na.

Musow ka josariyaw
tiimeniseben in labenna kabini san 1979 desanburukalo tile 18; sariya in bolili yamaruyara san 1981 setanburukalo tile 3 la, jamana 20 kelen kɔ k'a bolonɔbila. San 10 o kɔfɛ, jamana kɛmɛ ni kɔ dijɛna n'a ye san 1989. Kabini san 1946, nin baara ninnu bë senna; nka halibi Mali musow bolo m'a sɔrɔ kosebɛ, sango an ka cikeduguw la. Hali galoduguw kɔnɔ, minnu y'a faamuya, olu caman fana y'a faamuya a nejugu kan.

Mohamadu Kɔnta

Ton kura sigira Mali kɔnɔ fasokanw yiriwali kama

Zuwenkalo tile 28, san 2008, lajeba kera Kati, min kera sababu ye ka ton kura sigisen kan fasokanwyiriwali baaraw kama. Ton in sigili hakilila bɔra mɔgɔ min na, o y'an karamogɔ Daramani Tarawele ye. Daramani Tarawele ye mɔgɔ dɔnnen ye jamana in kɔnɔ fasokanw yiriwali baaraw la. A ye san 12 kɛ lakɔlikaramoya la. Ninan y'a 31ye DNAFLA la. Faransikanfolaw ka tonba y'a jansa san 2001 ni gafeseben kunnawolojala dɔ ye min bë wele KADIMA.

Akelenka gafe sèbennɛn ka ca ni kɛmɛ yebamanankan na. A ye wele bila balikukalanden jolenw ma ka bɔ Mali fan tan ni naani kɔnɔ, ani fasokanw lafasabagaw, tonw ni jekuluw, ani faso cakeda minnu ka baara jɛsinnen bë fasokanw yiriwali ma. Ninnu bëe ye wele jaabi ka n'u sigi k'u hakililaw falen-falen, ka bën fo la, ka bën ko la, ka ton sigi, min ka baara fanba bëna kɛ gafedilan ye fasokan bëe lajelen na. O de kama, fasokan fen o fen sèbennɛn don, o bëe lajelen, o kelen-kelen bëe karamogobaw n'u balikukalanden jolenw tun bë kene kan. Mɔgɔw nana ka bo Mali marabolo 8 bëe kɔnɔ ani Bamako Disitiriki. Laje in senfɛ, bën kera ton in sigili sariyaw kan an'a lataamasariyaw, kalaban ka birodɔsigi. Obiroin nɛmogoba ye karamogɔ Daramani ye. Mali kalankow nɛmogoba min bë wele Yusufu Hayidara, ale kera ton in warimarala ye. Lajew kera karamogoba min ka lakoliso la n'o y'an balimamuso Mariya Jara ye, okera ton sekeretere zenerali ye. Daramani Tarawele ka dankan kera Gawoka ye; otog Abubakirini Ture. Togɔ min sɔrɔla ka da ton in na, o kera «Toyini» ye, bosokan don, o kɔrɔ ye» ka dɔnniyan lase, ka mɔgɔw kalan, k'u bɔ dibi la. Mɔgɔba caman tun bë kene kan, i n'a fɔ Burama Dunbiya, o ye DNAFLA nɛmogɔ ye. Karamogɔ Daramani Tarawere kumana nin don in fo ka wasa. A ka kuma fanba kera min ye, o file nin ye. A ko: «kalanden jolenw ka wale nafamaba wëre kera sèbenni

ye. U ye dɔnniyan caman sèben, ka nsiirin caman ni maana caman fara o kan. Nka a joli sera ka bɔ ka kɛ gafe ye? Kalanden jolen joli sara k'u taw bɔbali to? O bɔbali ninnu kera mun ye? U bë yen wa? U tununna wa? Jolen minnu bë balo la, olu taw bë da jumen na? Olu fan caman bë bɔbaliya minen kɔnɔ. I y'a dɔn olu fana bëna to fɔlɔw cogoya la wa?

O man kan ka kɛ. An k'an teliya walasa k'ɔ bali, n'o te bɔbaliya ye mɔgɔw salaya sèbenni na. Sèbennibaliya mana mɛen sen na, kanw bë segin kɔ, fasokanw juguw bë dalaminɛkala sɔrɔ an kan. Nin ye haminako belebele ye an kelen-kelenna bëe bolo. A ka kan k'an kelen-kelenna bëe bali ka sunɔgɔ. Fasokanw man kan ka to u gɛnbagaw b o | o .
Haminako belebele in de nana ni nin kene in sigili ye; jekulu ka bange yan, jekulu min bë dɛmɛw jini, jekulu min bë feerew tige kalanden jolenw ka gafeseben ni gafekalan don ba la, fɔlɔ minnu b'u bolokɔrɔ olu ka kɛ gafe ye, dusu kura ka don u kɔnɔ. O mana kɛ gafe bë laboli kɛ, fasokanw juguw na da ko la, mɔgɔw ka cɛsiri tɛna kɛ sanjikɔrɔwɔsi ye. Se mana kɛ o yɔrɔ ma, fasokanw bë fasoden minnu bolo, da caman bë yele olu ye, olu na yelema caman don Malikola. Bakari Togola nɔgɔn caman na ye. Mɛnɛmɛnɛnɛn ka sama foto ka jigin a ka dingɛ kɔnɔ, o filanan na kɛ. N te se ka kuma in kuncɛ, ni n ma walenumandɔn ni barikada kɛrenkɛrennen kɛ IEP ye. Sababu ko ji kana d'ale ma, to kana d'ale ma, nka i kana nin ale kɔ. IEP a barika. Kabini IEP nɛmogɔw ye kɔ sɔrɔ an naniya la, a kera i ko u tun sigilen don k'an makɔnɔ. Olu de jɔra ni lajeba in musaka bëe ye, barisa fasokanw kanu ka bon u yɔrɔ.» Nin tuny'an karamogɔ Daramani Tarawere ka kuma nafamaba kolomayɔrɔ dɔw ye lajeba in kene kan.

Mohamadu Kɔnta

Nizeri jamana kiiritigesoba ma dine ni depitew ka yereziyabo sariya talen ye

Niizeri depitebulon ye sariya kura min ta ka jesin u yerew ma, jamana kiiritigesoba ma jen n'a waleyali ye. Hadamadenya sabatibaaw n'o ye «sosete siwili» ye, o tun ye wulikajo ke depitew ka sariya talen ko la. U y'a jira ko wari hake min jesinnen file u yerew ma, k'o ka ca, a be mogo dabali ban. A ma je min ko u y'a dajira jamanakuntigi la, o k'a kiiri tige.

O bena sen ma. A jirala ko depitew ka nin sariya talen te ben jamanakuntigi Mamadu Tanja kelen k'a ko don jamana kiiritigesoba bolo, o ye kiiri tige nin cogo la. O de koson zuwenkalo temenen in tile 19, jamanakuntigi Mamadu Tanja y'a jira ko sariya in ka bin; kasoro depitew tun benna a waleyali kan mukalo tile 5.

Depitew ka sariya kura talen in ka jesin u yerew ma, o tun b'a jira ko depite kelenna bee ka kalosara miliyon 1 ani 80.000 kofe, nafolo werew ka di u ma u joyoro an'u ka lajew kama. Sariya in tun b'a jira tuguni, ko ni depite min bilala segennafinsbo la, o ka panson ka ke 60.000 ye kalo o kalo, ani ni

depitew n'a somogow banana, goferenaman b'a jo n'u furakeli musaka ye. Mogo min mana sugandi ka ke depite ye Nizeri depitebulon togo la, tilebikontonlaje musaka ka sin ka di o ma sanni a k'a ka depiteya baaraw damine. O ye 5.240 ye tile o tile. Tile 90 kono o be ben miliyon 2 ani 71 ani doreme 600 ma. Ni depitebulon cira, o musaka in be sigiyoroma 3, depite kelen o kelen; o be ben miliyon 4 ani ba 14 ani 800 ma. Ni depite be taa jamana ka ci la kokan, tile o tile 52.000 be di a ma. Hali ni hijilataa don o b'o cogo kelen na. Depitebulon nemogoba koro fen o fen, a ka panson kofe, so be di a ma k'a magonefen bee k'o kono, ka lakanabaa di a ma, ka sofere (mobilibolila) di a ma, ani tobilikela fana.

Nizeri depitew kelen ka nin hereba in kunsin u yere ma, ton fila farala demedonjekulu doq kan, k'u kogo da sariya in binni na. O ton fila ye «Muwenan situwanje» ani «Konwerizansi situwayeni» ye.

Arabadon mukalo tile 21, Muweman situwanje ye denmisen ba caman lamuruti ka bila Name dugu kono, u k'u ka nisongoya jira

depitew ka sariya in ka bin. O jogonna fana kera Nizeri duguba caman na. Nisongoyajirala ninnu ye kilometre 3 taama Name dugu kono, ka se kene fila kan. N'o ye kene min be wele Tumo ani min be wele Jekafu kene. Nizeri goferenaman dagayoro be jekafu kene kan. Dow tun be k'a seben banderiw kan, ko «depitew te fasodennumanw ye». Dow fana tun be k'a seben, ko «depitew ye faso juguw ye».

Nin wulikajo minnu bee de kama, jamanakuntigi y'a jini jamana kiiritigesoba fe, a ka ko in kiiri tige. Sanusi Tanbari Jaku ye depitew do ye. Ale tun ma jen ni sariya in ye kabini a janiya siriwaati la. A ka fo la, nin da ma to mogo si la; nka n be se k'a fo, ko beeje fanga de kera sebaa ye. O de fana da ka di depitebulon ni jamanakuntigi bee la.

Hali sariya in binni kofe, mogow ma jatebo dabila depitew ko joona. U ka fo la, depite 113 ninnu y'u diya kolokolo la jamana in kono. K'a ta san 2003 la ka se 2007 ma, u ka soro sigiyoromana 2. San 2003 kono na, u tun be sefawari miliyari 1 ani miliyon 300 ta san kono; san 2007 y'a soro a sera miliyari 2 ani miliyon 500 ma. O b'a jira ko depite kelenna ka soro be se miliyon 23 ma san kono. Kasoro n'i ye Nizeri jamanaden kelen ka soro hakaroma jatemine, o te teme 26.200 kan san kono.

An b'aw ladonniya ko san 2007 la, Mali depitew fana tun ye nin jogonna sariya do ta ka jesin u yere ma, walasa depitew k'u sebekoro diya jamana depitebulon togo la. Nka Mali kiiritgesoba fana ma jen ni a waleyali ye. Sariya in binni.

Suleymani Sadi Mazu Dokala Yusufu Jara

Eziputi, sariya ma son cekoroba ka musoninnchinfurum

Makan jamanaden do tun be lafinobo la Eziputi. A tun b'a fe ka sunkurunnin san 17 do furu Badarasini dugu kono Ziga mara la, u ka faaba Keri woroduguyanfan fe. Nka Misirajamana kiiriso ma jen n'o furu in ye. Muso somogow ye faantanw ye. A donna olu n'u hakili ce k'a be u den furu sefawari miliyon 12 ani 89.000, ka laban ka musomasiri sanunama caman fara o kan.

Eziputi kiirkow minisiriso y'a jira k'olu ka sariya te furu daga cekoroba dunan ni Eziputi musomannin ce. Tije don u fe yen, musonannin be furu a san 17 la; nka ce ni muso ni jogon man kan ka teme san 25 kan. Tajiko tun b'a tannifilafili la Golifu kono waati min na, o sariya in sigira sen kan, walasa cekoroba nafolobatigw kan'u malasa sunkurunnin faantanw na furuko la.

Kunnafoni surunw

Dononkoro dø donna kaso la : Suwisi jamana kunnafoniko cakeda min be wele «ATSS», o y'a jira ko dononkoro kasilabaa jugu dø be datugu kaso la sufè, walasa u siiginogonw ka se ka sunogò. Sariya y'a jira ko dononkoro iin ka datugu késu kono. Sise in be datugu sufenege kanne 22 waati la, ka se sognanegé kkanne 7nan ma. Nin kera Suwisi dugu min na, o be wele Santa Antoniya. Sisetigi n'a siginogon dø wan 5 tun ye nin ye a kiiri la. U ka méri ye kiiri tige u ni cogou ce nin cogo la.

Fura sɔrɔla sosow kana bugun : Angilejamana dønnikèlaw ye fura dilan, min bëe soso musoman bali ka kono ta. Sosomuso de be mögòw ciin, ka sumaya banakise bila u fari la. San o san sumaya be mögò miliyon 1 faga dijé kono. Ni sosomusow ma se ka fanw da ka den werew sɔc, o ye sosow silatununto ye.

Nisɔndiya ye kénuya taamasiyen ye. Ni den ka kéné, kongo jugu t'a miné, aa nison be diya. Denmansa bëe b'a yere jininka o den suguya sɔrocogo la. Mögò min mana a den kanu don a la, k'a bërebëre konuman, a be kehëre ye a ma. A be mo kénuya; hadamadenya kanu be don a fana na. Lamerikenjamana dønnikela minnu jësinnen be hakililakow ma, olu y'a jira ko mansaw k'u den kanu, o be den fana son à yere ye, ka hakilinuman dia ma kocaman na, ani k'a to a ka si jan sɔro kénuya kono.

Walasa an senw ka ke an sago ye : Joyçen kelen kuntaala jan, sen cun - cun ani sen seri-seri, an fari fan si joyç man bon olu la kosebe ka temé an senw kan. Nk'an mogoba te an senw na.

N'an b'a fe an senw ye cogoya ka ke an sago ye, k'u kénuya k'u magaya, an ka kogofin dø nagami oliwu tulu walima situlu la k'an sensabaraw digi - digi n'o ye, ka laban ka kerremu dø mun u la, min be fari ciwo. An inicç iisçow a'k'cros be suseti don u la ka si. Mögò min be to k'oke, osenw be kologeléya u yecogo fana b'a diya.

Senegali, gelyea be ka mögò caman segin jamana seneñw ma

Balo min be bø kókan ka don jamana kono, o songo gelyali ye Senegalikaw yelema u yerew ka fen senetaw kan. O balokogeléya min be dijé kono bi, danfaraba te kókan malo ni jamana ka seneñen ce songoko la.

San 2007 kono, Senegalikaw ye malo tóni 120.000 min sene. Senegali Ba fala kono, u y'a bëe kilo feere dørcem 50 ni 60 la; kasoro kókanmalo kilo tun be feere 70 ni 80 furancéw la. Dakaro kono, zanwuyekalo temenen in na, kemesarada la 40 farala kókanmalo songo kan; kasoro min farala no, fini ani kaba songow kan, o ma temé 15 kan kemesarada la. Dijé tonba bolofara min jësinnen be baloko ma n'o ye «FAO» ye, o y'a jira ko Senegali jamana na, kókan alikama min be ke farinimugu ye, o songo sigiyoromana fila la san 2007 feburuyekalo ni san 2008 ta ce. O waati kelen na, kemesarada la 56

farala keninge songo kan. Mögò minnu tun te fen were san kókanfenw kó, u caman seginna u yerew ka seneñelaw bolofenw ma. A san damado tun ye nin ye, Senegali be malo tóni 800.000 min dun san o san, a tun b'o bëe san kókan. Kasoro a be san 20 bø faamaw tun b'a jini Senegalikaw fe, u ka jamana sɔrɔfenw dun; mögò si tun t'a tulo don o kuma in na. Kókansanni tun ye nafoloba burujali ye. San 2006 dørcen na, Senegali ye sefawari miliyari 172 don malo la ka don jamana kono. Fura teliman min be nin balokogeléya in na, o de ye k'i wasa don jamana ka sɔrɔfenw na. O ka nogo jamanadenw ma, wari kerenkeren fana don. Mögò be k'a faamuya døcc-nicç; sabula caman b'a la ka jen kókanmalo sanni kó, k'u jësin no ni kaba ani fini ma.

Hamidu Sana
Dokala Yusufu Jara

Tulon

Nin ja fila dilanbaga y'a dabo a kama ka fili 10 k'u la. A y'olu jini

7 - Felewo duqumana. 8 - So bili kinin fe. 9 - Muso tulukala. 10 - Ce tenda nunguw.

7 - Felewo duqumana. 8 - So bili kinin fe. 9 - Muso tulukala. 10 - Ce

Ce tegelintri. 5 - ce dwalo duqumeta. 6 - Muso ka duliki bollo.

1 - Ce ka karawati numan fe. 2 - Muso kan. 3 - Ce kamankun kinin fe.

jabbi

Eropujamanaw ka ntolatanba kuncera ni Esipani ka se ye

Karidon, zuwenkalo tile 29, Eropujamanaw ka ntolatanba kuncera.

Jamana fila minnu ye nogon soro ntolatanba in laban na, o kera Alimanjamana ye ani Esipani.

Esipani ye se soro ni 1 ni 0 ye. O bi kelen in donna sanga 33 nan na, Ferinando Tarezi fe. «La Oroja» n'o ye Esipani ntolatannaw ye, olu ye Kabako ke nin sen in ntolatanba in nla. K'a ta a daminena fo ka taa a kunce, u ni jamana o jamana benna u y'a da to o bee la : u ye Irisijamana gosi 4 - 1, ka Suwendi gosi 2 - 1; ka Geresijamana gosi 2 - 0; ka tila ka Irisijamana gosi tuguni, ka Alimanjamana gosi 1 - 0.

U ka degelikaramogo jonyo bonyara kosebe Esipani ka sebaaya soroli la. A togo Luwi Aragonesi, a si be san 69 nan. Ale dijenea ka Esipani ntolatannaba dow sen bo tulon na ka da u si korobayali kan, i n'a fo Arawuli. A ye wele bila denmisew doron de ma k'olu dila ka ke a sago ye. Erowari miliyon 25 dira Esipani ntolatannaw ma, o be ben sefawari miliyari 15 ma. U kelen-kelen bee ye sefawari miliyon 140 soro. Nin y'a sije filanan ye Esipani ka Kupu in ta. Takofolo kera san 1964 ka filanan ke san 2008, o be ben san 44 ma.

Fernando Tarezi

Jamana minnu ye Eropu Kupu ta olu togo file :

- 1960 - Irisijamana, Yugoslawi : 2 - 1 (penalititan kofe)
- 1964 - Esipani, Irizi : 2 - 1
- 1968 - Itali, Yugoslawi : 2 - 0
- 1972 - Alimanjamana - Irizi : 3 - 0
- 1976 - Cekisilowaki - Alimanjamana : 2 - 2 penalitan kofe 5 - 3
- 1980 - Alimanjamana - Belizi : 2 - 1
- 1984 - Faransi - Esipani : 2 - 0
- 1988 - Peyiba - Irisijamana : 2 - 0
- 1992 - Danemariki - Alimanjamana : 2 - 0
- 1996 - Alimanjamana - Cekijamana : 2 - 1
- 2000 - Faransi - Itali : 2 - 1
- 2004 - Geresijamana - Portigali : 1 - 0
- 2008 - Esipani - Alimanjamana 2 - 0

Lamerikenjamana na, ce do ye konc ta k'a den bange

Lamerikenmusomannin do nebora ceya fe. A ye furaw k'a yere la, minnu ye cesawura di a ma. A y'a sinw latunun. Bonbonsiw falenna a la. Cetogo dara a la sariya la. A be wele Tomasi Biti. Nka, a tun ma yelema fosi don a musoya cogoya la. Tomasi Bisi dara a ka ceya la fo ka muso furu, min togo ye Nansi; nk'o te se ka den soro, sabula o denso tigelen don ka bo o la. Mogow dabilibanna tuma min na Tomasi k'a jora konc na. A y'a jira ko ceya ni musoya te denkonege la. Ale ye cesawura ta; n'o te musoya b'ale la. N'a furumuso te se ka den soro, a ko a b'a yere gerezige laje musoya sira fe.

Tomasi Biti si haké ye san 34, dogotorow ye ce were lawaji k'a musoya densoroyoro la. O sabatira a bolo, a jora konobarla la. Lamerikenjamana telewisonso ka jemukan lamennenba min be wele «Oper Winfereyi, o ye ce konoma in bisimila ka baro ke a fe. O y'a soro a ka konobarako kibaruya ye

Tomasi Biti, ce konoma

dugu labo awirilikalo temenen in na. Tomasi Biti y'a yere soro denmusonin na. A ka konomaya n'o den bangeli ye kabakow do ye dije konc. Tomasi yere ka fo la, mogo minnu b'u sawura yelema, o ye kabako ye mogo werew bolo; kuma tu ka densoro ma. A ko tuma min na ale yere b'a ka denko naniya siri, ko dogotoro dow n'ale teriw, an'ale somogow ma son o ma.

«AMAP» kuntigi
Solomani Darabo
-Mali kanw kunnafonisebenw
baarada kuntigi
Nanze Samake

Kibaru
BP : 24 Telefoni: 221-21-04
Kibaru Buguriye Bosola
Bamako - Mali
Sebenijskulu
Mahamadu Konta, Dokala
Yusufu Jara
Labugunjoro Kibaru gatedilan
baarada
Bolet hake 16 000